

13.6.2022 jh

HELKKILÄN HELLMAN- SUVUN SUKUKOKOUS 11.6.2022

Jouko Helomaa: HELKKILÄN HELLMAN -suvun historiasta ja tapaamisperinteestä.

Lyhenteet EH = Emanuel Hellman, H H – Hellman Helkkilä-suku, IH = Ilmari Helomaa, JH = Jouko Helomaa

Ennen asiaan menemistä kuvaan muutamalla sanalla maamme olosuhteita ja tilannetta, jossa sukuamme ryhdyttiin seuraksi tekemään: sotavuodet 1939-1945, pula-aika, sotakorvaukset, valvontakomissio, suuret ikäluokat, teollistuminen, jälleenrakentaminen, hyvinvoinnin kasvaminen, olympialaiset, Armi Kuusela, Coca-Cola .

Sukuamme ryhdyttiin tekemään seuraksi 1949. Tätä kuitenkin edelsi sukulaisten keskustelut pienemmissä ryhmissä ja kahden kesken.

Neuvottelukokous 194

Ensimmäinen neuvottelukokous, alustava neuvonpito, oli 8.3.1949 IH:n kotona Helsingissä Töölössä. Tilaisuutta koskevaa tietoa ja käytyjen keskustelujen sisältöä on kirjattu 1951 ja 1959 sukukokouksista IH:n kirjoittamiin asiakirjoihin. Tässä neuvonpidossa 8.3.1949 päätettiin muodostaa paikalla olijoista väliaikainen toimikunta. Paikalla olivat Onni E Helkiö ja Antero Piha Kustaan sukuhaarasta, Ilma Orkamo ja Antti Riihimäki Samuelin sukuhaarasta ja Veikko ja IH Juhon sukuhaarasta.

Lainaus IH 1951: ”Sukumme jäseniä yhteisesti kiinnostavista asioista on usein ollut keskustelua suvun eri jäsenten kesken. Näiden yksityisluontoisten keskustelujen perusteella kokoontui 8/3-49 luokseni eräitä suvun jäseniä varta vasten keskustelemaan näistä asioista.”

Lainaus IH 1951: ”Ensimmäisiä kysymyksiä, jonka eteen v.a. toimikunta ryhtyessään asiaa kehittämään joutui, oli kysymys siitä, kuinka laajoissa puitteissa taaksepäin ja sivulle päin toimintaa oli pyrittävä hoitamaan, t.s. kuinka laajaksi suku tämän toimintamme yhteydessä oli käsitettävä.”

Päätettiin rajoittaa EH:n poikien jälkeläisiin, siis e.m. kolmen pojan jälkeläisten sukuhaarihin.”

Lainaus IH 1951: "Kun saapuvilla olevat olivat yksimielisiä siitä, että yhteistoimintaa sukumme jäsenten keskinäisen tuntemuksen ja yhteyden ylläpitämiseksi sekä sukumuistojen säilyttämiseksi ja elvyttämiseksi kaivattiin, päätimme omin valtuuksinemme toimia toistaiseksi jonkinlaisena väliaikaisena toimikuntana ja ryhtyä ottamaan yhteyttä muihin suvun jäseniin. Ensimmäisenä tehtävänä oli laatia luettelo e.m. sukuhaarojen elossa olevista jäsenistä ja selvittää heidän osoitteensa."

Lainaus IH 1951: "Kun täten oli päästy alkuun, lähetimme liikkeelle ensimmäiset kirjelmät, joissa pyydettiin henkilötietoja suvun jäsenistä ja tunnusteltiin mielipiteitä ajatustemme kehittämisen suhteen. Kun saamamme vastaukset osoittivat ajatuksillamme olevan lämmintä vastakaikua suvun jäsenten keskuudessa, päätimme jatkaa toimintaa. Toimikunta onkin ollut koolla lukuisia kertoja, ja niin on päästy siihen, että me nyt olemme täällä pitämässä Emanuel ja Liisa Hellmanin poikien jälkeläisten ensimmäistä sukukokousta. Mainittu merkityksensä on myös suvun jäsenten yhteydenpidon järjestämisellä."

Lainaus IH 1959: "Aloite suvun yhteistoimintaan tehtiin Helsingissä 1949, jolloin kuusi Emanuel ja Liisa Hellmanin jälkeläistä, kaksi kunkin pojan, Kustaan, Samulin ja Juhon sukuhaaroista kokoontui keskustelemaan, olisiko jotain tehtävissä suvun muistitietojen säilyttämiseksi myöhemmille polville ja suvun yhtenäisyyden ja sen jäsenten keskinäisen tuntemuksen ylläpitämiseksi. Tällöin muodostuneen väliaik. toimikunnan toimesta saatiin aluksi aikaan läheisempi kosketus mainittujen sukuhaarojen kesken – muista sukuhaaroista ei silloin vielä ollut riittäviä tietoja – ja ensimmäinen sukukokouskin pidettiin näissä rajoitetuissa puitteissa 1951."

1.Sukukokous 26.3.1951 Helsingissä: Lainaukset IH : "Suvun kokonaisuudellahan ei enää nykyisin ole sellaista merkitystä kuin sillä on vanhempina aikoina ollut, mutta oma mielenkiintonsa sentään lienee tietoisuudella siitä keitä sukuumme kuuluu, keitä ovat olleet edeltäjämme, millaisissa oloissa he ovat aikoinaan eläneet ja mitä saaneet aikaan. Oma merkityksensä jälkeen tuleville sukupolville on niillä muistiinpanoilla, joita eräät suvun jo poismenneet jäsenet ovat jälkeensä jättäneet.....tällaisia muistiinpanoja on useilla sukumme jäsenillä hallussaja ne varmaan sisältävät tietoja, jotka olisivat mielenkiintoisia muillekin suvun jäsenille kuin sille, jonka hallussa ne ovat, joten olisi kovin suotavaa, että ne saataisiin sopivalla tavalla monistetuksi ja muidenkin käytettäväksi."

EH:n tyttären sukuhaarat eivät vielä olleet paikalla. Lainaus IH 1951: "Olisi ..paikallaan, että saataisiin selvitystä EH:n tyttären sukuhaaroista sekä naispuolisistakin esivanhemmistamme. Tällainen selvittely olisi valittavan sukutoimikunnan tehtävä.....Selvitysten hankkiminen näistä seikoista tulee olemaan runsaasti aikaa ja työtä vaativaa Myös kaikenlainen sukumuistojen kerääminen ja niiden toimittaminen halukkaille suvun jäsenille kuuluisi lähinnä sukutoimikunnalle."

Liisa Virkku oli hyvin musikaalinen, mikä ominaisuus on periytynyt lukuisiin sukumme jäseniin. Näin ollen musiikki ja /tai laulu ovat kuuluneet jokaisen H H n sukutapaamisen ohjelmaan. Näin oli jo 1. sukukokouksessa 1951.

2.Sukukokous 9.4.1955: Helsingissä:

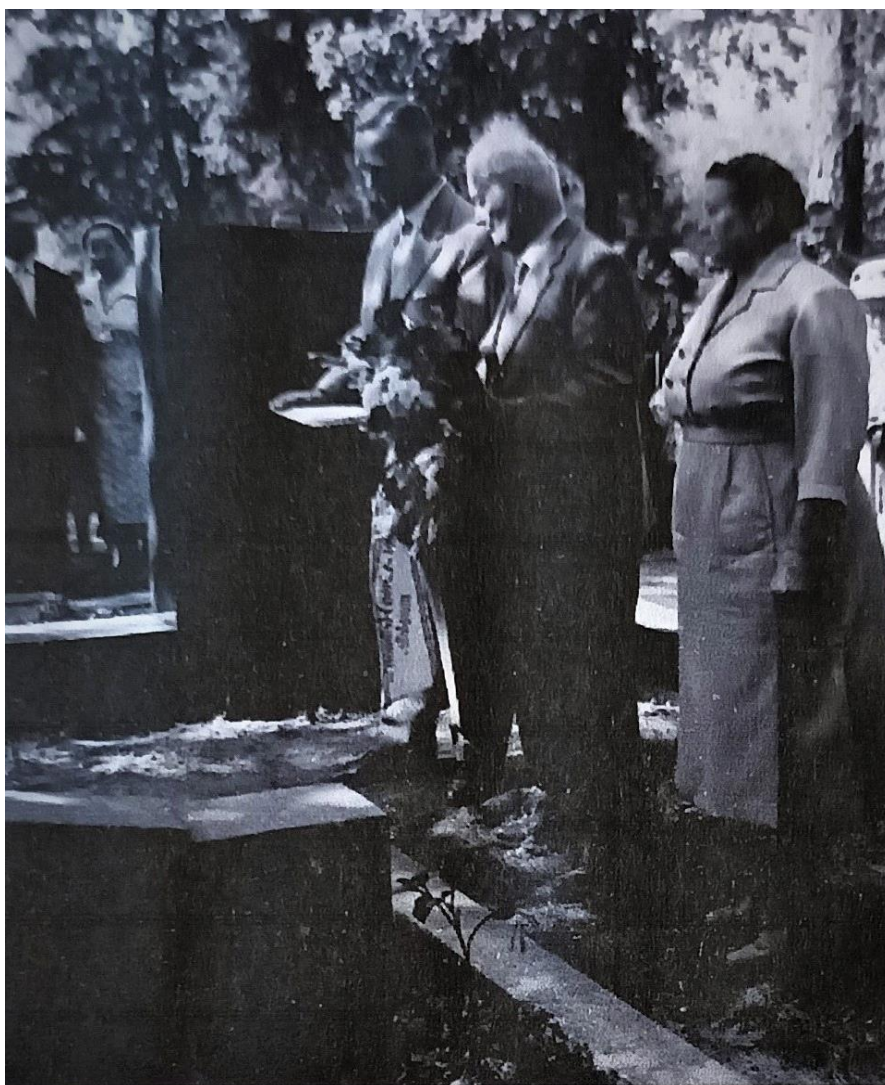

KUVA: Emil Helkiö

Päättyönä EH:n tyttären sukuhaarojen selvittäminen ja niihin yhteys. Emil Helkiön laajojen sukumuistelmien monistaminen 60 kappaleena. Juho

Helomaan kuvaus joulunvietosta Helkkilässä 1850 , monistaminen 20 kappaleena. Suvun marssi, sävel Yrjö Helkiö ja sanat Onni Helkiö. Ilma Orkamon laatima Länsi-Suomessa julkaistu artikkeli EH ja sukumme esi-isistä. Eeva Kestilän sukuhaara ei paikalla, muut 5 olivat paikalla.

- **Sukukokous 1-2.8.1959** Raumalla: EH:n ja Liisa H:n muistokiven aikaan saaminen. Ajatus yhtenäisen sukuluettelon aikaan saamisesta Sukukokouskirja otettiin käyttöön. Onni Helkiön Raunlaist Knekk II monistus. Sakari Pihan selvitys: Helkkilän talon syntyvaiheista. Kaikki 6 sukuhaaraa paikalla.

KUVA: Muistokiven lasku

Lainaus IH: "Näkyvin sukutoimikunnan puitteissa toteutuneista aloitteista oli pysyvän muistokiven aikaansaaminen kantavanhemmillemme. Emanuel ja Liisa Hellmanin hautapaikat olivat muistomerkkiä vaille olevina

päässeet häviämään, ollen kuitenkin suunnilleen tiedossa. Muistomerkin laittaminen alkuperäiselle paikalle ei ollut mahdollista , ja harkintojen jälkeen muistomerkki päädyttiin sijoittamaan kantavanhempien vanhimman pojan , Kustaan, haudan yhteyteen.

Toisena suurena aloitteena on ollut yhtenäisen sukuluettelon , sukukirjan, aikaansaaminen. Tässä etunamme oli sukutoimikunnan jäsen Ilma Orkamo , joka oli asiantuntija tällaisen tutkimuksen alalla. Viime sukukokouksen jälkeinen suurtyö on ollut sukukirjan aikaansaaminen. Kysymyksessä on ollut valtava työ, on hankittu sukuselvityksiä kirkkoherranvirastoista ja lomake- ym . tietoja suvun jäseniltä heistä itsestään ja heidän lähimmistään. EH:n jälkipolvien selvittelyn runkona ovat olleet Emil Helkiön meille tavattoman arvokkaat muistelmat. Menneiden vuosisatojen osalta on Ilma Orkamo valtionarkistossa suorittamiensa tutkimusten perusteella ”päässyt esisiemme selvittelyssä ajassa taaksepäin 1540-luvulle saakka. Kaiken tämän aineiston on Ilma Orkamo sitten muovailut yhtenäiseksi kirjaksi.”

ILMA ORKAMO

HELKKILÄN HELLMAN-SUKU

VUODESTA 1540 NYKYPÄIVIIN

KOLMAS PAINOS

KUVA: Sukukirjan kansilehti

- **Sukukokous. 18.4.1964** Helsingissä. Päättyönä ollut Sukukirjan laatiminen Ilma Orkamon toimesta. Aloite kansatieteellisten

mittausten ja piirustusten teettäminen Helkkilän yli 100-vuotiaasta päärakennuksesta.

-

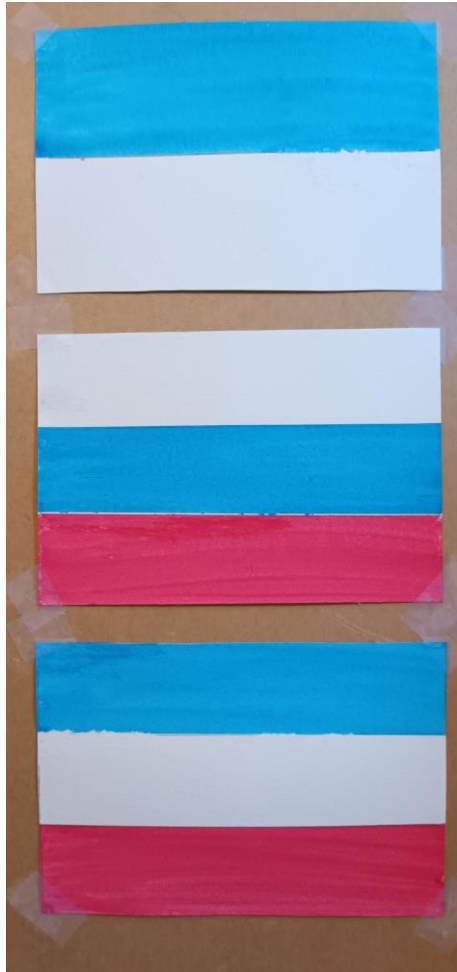
-

- KUVA: Helkkilän päärakennus

Lainaus IH : Viime sukukokouksessa 1964 tehtiin aloite kansatieteellisten mittausten ja piirustusten teettämisestä Helkkilän yli 100-vuotiaasta päärakennuksesta ympäristöineen. Taiteilija Paavo Hakala suoritti tutkimukset ja piirustustyöt paikan päällä syksyllä 1967 ja lopulliset varsin yksityiskohtaiset piirustukset valmistuivat keväällä 1968 . Näistä suurikokoisista piirustuksista, sopivasti pienennettynä, on nyt valmistunut suvun jäsenten saatavaksi erityinen julkaisu prof. Sakari Pihan ja hänen Aini-rouvansa arvokkaan työn tuloksena.”

- **Sukukokous 28.6.1969.** Raumalla. Sakari Piha esitteli edellä kerrotut piirustukset. Niiden esittelyn yhteydessä Sakari Piha kertoi Helkkilässä käytetystä sini-valko-punaraitaisesta lipusta, ja ilmoitti nyt luovuttavansa valmistamansa pienoislipun sukutoimikunnalle suvun lipuksi. Asia tuli sukutoimikunnalle yllätyksenä.

-

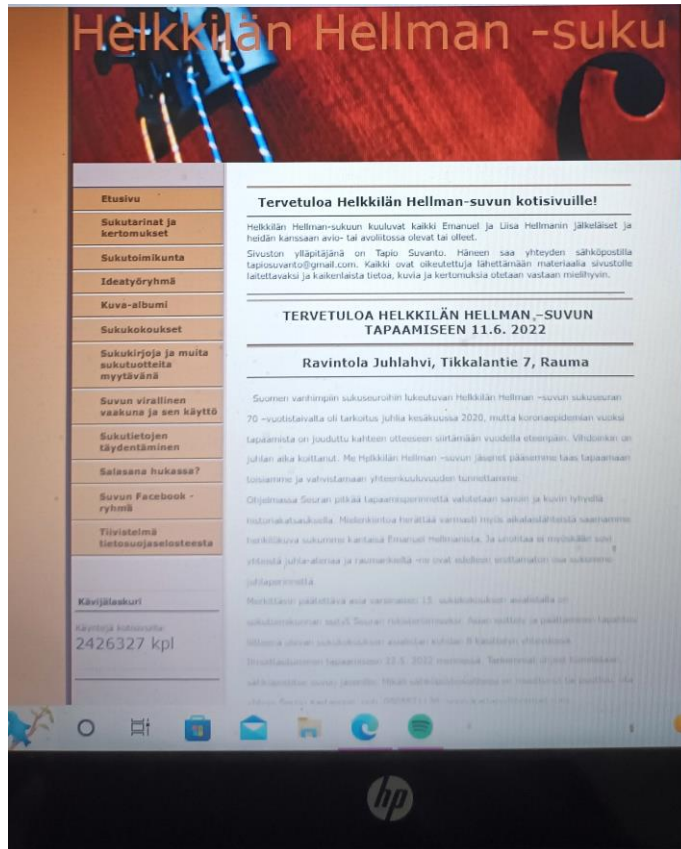

-
- KUVA: Suvun lippu
-
- 1800-vuosisadan loppupuolella Suomessa käytiin lippukeskustelua. Punakeltaisella Leijonalipulla ja sinivalkoisella Marstrandin lipulla oli kannattajansa. Suurissa tapahtumissa näitä ja Venäjän kansallislippua käytettiin kirjavasti erilaisina versioina. Keisarin määräyksellä 1896 ainoaksi Suomessa käytettäväksi lipuksi tuli Venäjän valkosinipunainen kansallislippu, joksi Suomessa käytössä ollut sinivalkoinen lippu oli helppo muuttaa kangaskaistaleella. Itsenäistyminen käynnisti lippukeskustelun uudestaan. Väliaikaisena ratkaisuna 1-5/1918 ajaksi säädettiin lipuksi lippu, jossa valkoinen ja sininen vaakapalkki. Väliaikaisratkaisun jälkeen toukokuussa 1918 säädettiin maamme lipuksi sininen risti valkoisella pohjalla.
- **Sukukokous 29.6.1974** Huittisissa: Viime sukukokouksessa 1969 esitelty lippuasias otettiin käsittelyyn tässä sukukokouksessa. Pienoislipussa käytetyistä väreistä, sini-

valko-punaraita, käytiin keskustelua: Sininen ja valkoinen olivat hyväksyttävät värit , mutta mistä punainen tullut lippuun. Vaihtoehtoja oli kolme: 1) Sinivalkoiseen lippuun lisätty punainen palkki vaakunasta otettuna värinä, 2) lippu kolmivärisenä näkyi hyvin ja lippua käytettiin merkinantoon kutsuttaessa väki syömään, ja 3) lipun värit ovat samat kuin Venäjän keisarikunnan lipussa, valkoinen ja sininen vain ovat vaihtaneet paikkaa. Keskustelussa todettiin, että sukuhaaroilla on ollut erilaisia lippuja, ei yhtenäistä käytäntöä, ja että esitetty sinivalkopuna-lippu ei mitenkään yhdistä suvun jäseniä.

Tällöin perustellusti todettiin, että Suomen siniristilippu on ainoa koko meidänkin sukuamme yhdistävä lippu - nyt ja tulevaisuudessa. Näin ollen kysymys suvun lipusta raukesi .

- **Sukukokous 28.6.1980.** Raumalla: IH Sukukirjaan jatko: Helkkilän Hellman suku II IH: Esi -äitiemme esivanhemmista , Ilma Orkamon sukukirja kattaa EH:n esi-isät.
- **Sukukokous 3.8.1985** Raumalla: IH laatinut aakkosellisen sukunimihakemiston
- **Sukukokous. 11.8.1990.** Turussa: Päiviö Pihan esitelmä Helkkilän Hellmanin suvusta ja suvun kehittymisestä kantavanhemmista nykypäivään saakka ja hiukan tästä eteenkinpäin , toisenlainen ”sukukirja”.
- **Sukukokous. 17.6.1995.** Raumalla: Kalevi Piha: Helkkilän Hellman -suku, osa III , Sukutiedot tietokoneelle

-
- KUVA: Kotisivut
- **Sukukokous. 10.6.2000.** Raumalla: Kalevi Piha: aloitteet kotisivujen perustamisesta ja jäsenten tuotannon luettelomisesta
- **Sukukokous. 18.6.2005.** Raumalla: Kuvaelma Helkkilän pihalla. ensiesitys
- **Sukukokous. 12-13.6.2010.** Raumalla. Kuvaelman Helkkilän pihalla II-esitys , Gabor Molnar: H H suvun logo /Jousia Piha , Suvun vaakuna /Harri Rantanen ja suvun tunnuslause, joihin liittyvä symboliikka selvitetty kotisivuilla.
-

-
-

KUVA: Suvun vaakuna ja suvun logo

Suku tutummaksi. 1.9.2012 Raumalla: Annukka Ritvasen esitys Hellmanin geenistä , Paula Karlsson: EH:n nuoruusvuodet ja sukututkimuksesta yleisesti.

- **Sukukokous 13.6.2015.** Raumalla. Kuvaelman Helkkilän tuvassa. III-esitys. Paula Karlsson : Helkkilän Hellman -suvun esipolvista, aina 1500. luvulle asti. Suvun ensimmäinen julkaisu AVIISI N:o 1 ilmestyi.

Suku tutummaksi. 25.3.2017. Raumalla: Teema: Tuokiokuvia Helkkilä Hellman-suvun elämästä noin 100 vuoden takaa. JH esitys. Yhtä ja toista Juho Helomaasta

- **Sukukokous 11.6.2022. Raumalla:**

H – H Sukukokousten ohjelmat:

Kuten edellä olevasta sukukokousten luettelosta voi todeta, on suvun menneisyyden vaalimiseksi ja suvun yhtenäisyyden ylläpitämiseksi tehty mittava määrä vapaaehtoistyötä. H H ja sen jäsenet ovat aikaan saaneet todella paljon:

Sukumuistelmia, monistus. /Emil Helkiö
Kuvaus joulun vietosta Helkkilässä. /Juho Helomaa
Suvun marssi. /säv Yrjö Helkiö ja san Onni Helkiö
Sukukokouskirjan käyttöönotto

Raumlaist Knekk II , monistus. /Onni Helkiö
H H suvun vaiheista , artikkeli. /Ilma Orkamo
Helkkilä Hellmanin suvun aikana 1852-1909 /Sakari Piha
Sukumme esi-isistä. /Ilma Orkamo
Helkkilän talon syntyvaiheista. /Sakari Piha
Muistokiven aikaansaaminen EH:n ja Liisa Hellmanin haudalle.
H H vuodesta 1540 nykypäiviin. /
Sukuluettelon (sukukirjan) laatiminen. /Ilma Orkamo
Kansantieteellisten piirustusten teettäminen Helkkilästä. /Sakari Piha
Suvun lippu, hanke raukesi
H H II , jatko-osa 1964 sukukirjaan. /IH
Aakkosellinen sukunimihakemisto sukukirja I:een. /IH
H Hn kehittymisestä kantavanhemmista nykypäivään. /Päiviö Piha
H H. sukukirja osa III, EH:n syntymän 200-vuotis muistolle. /Kalevi Piha
Sukutiedot tietokoneelle
Kuvaelma. Helkkilän talossa, tuvassa, pihalla. /Heli von Bruun
Kotisivujen perustaminen
H H suku 2010 ja päivitys 2015 /sukutoimikunta
H H suvulle vaakuna, logo ja tunnus /Gabor Molnar
EHn isän suku. /Paula Karlsson
H H n kantaisän EH:n esipolvet /Paula Karlsson
H H n kantaäidin Liisa Virkun esipolvet. /Paula Karlsson
EH ja Liisa Virkku, H H n kantavanhemmat. /Paula Karlsson
Yhtä ja toista Juho Helomaasta. /JH
Ilmari Helomaa - oldermannikin /JH
Sukumuistelmia. /Hannes Helomaa
Uusi testamentti, sukuluettelo ja olot vuosisadan vaihteessa. /Juho Hellman
H H , Aviisi nro 1. ,suvun 1. sanomalehti, jatkoa ?

Luettelo on kuitenkin vajavainen. Luettelosta puuttuu asiat, jotka ovat kuuluneet jokaisen sukutapaamisen ohjelmaan. Tällä tarkoitan sukutoimikunnan puheenjohtajan ja oltermannin pitämiä vakiopuheita, tervetuliaisanoja, sukukokouksen avajaissanoja, sanoja sukutoimikunnan toiminnasta. jne , Kaikki aikamoisen paneutumisen vaativia. Lisäksi luettelosta varmasti puuttuu sinne kuuluvia suvusta ja sen jäsenistä kertovia tietoja ja tarinoita, joista minulla ei ole tietoaakaan. Suvun jäsenten tuotannon keräämisestä on aikanaan tehty aloite, en tiedä onko sitä lähdetty toteuttamaan.

Sukukokousten ohjelmia

HELKKILÄN HELLMANIN SUKUKOKOUSTEN OHJELMIA

23.5.2022

käynti Emanuel ja Liisa Hellmanin muistopaadella, kukkien lasku

käynti Kustaa ja Juho Hellmanin haudoilla, kukkien lasku

käynti muiden sukuun kuuluvien haudoilla sekä sankarihaudoilla, kukkien lasku

käynti Pyhän Ristin kirkossa, musiikki- ja hartaushetki

käynti Pyhämaan kirkossa

käynti , vierailu, Helkkilän talossa ja piha-alueilla

ilmoittautuminen, sukutunnusten jako, sukukioski

sukukirjaan paikalla olevien allekirjoitukset

tervetuliaissanat

ruokarukous , puffet-ateria, satakuntalainen pitopöytä, lapskoussi

valokuvaus

oltermannin puheenvuoro

edellisen kokouksen jälkeen syntyneet ja kuolleet, hiljainen hetki heidän muistolleen

sukutoimikunnan puheenjohtajan puheenvuoro

sukuaiheista ohjelmaa, esityksiä, esitelmiä,

musiikkiinumeroita, soittoa, yhteis- - yksin- ja kuorolaulua

kahvi ja kakku

kuvaelma Helkkilän talon pihalla

paikalle tulleiden vanhin ja nuorin, kukitus

avainhenkilöiden kukitus ja palkitseminen

suvun marssi, oldermannin oodi ja meidän marssimme

rauman kielen taitaminen

saapuneet sähköet, onnittelet

lasten sukukokous

seurustelua pitkin päivää

virallinen sukukokous

omakustanteiset jatkot

Tätä esitystä pohtiessani käytin runsaasti aikaa suvun kotisivuilla, jotka muuten ovat tosi hienot ja joista pitää antaa iso kiitos tekijöille, ja kotisivuilla sukukokoukset -osiossa. Olen nyt ollut mukana tämän sukukokouksen valmistelussa. Valmistelun aikaa vievät asiat ovat samat sukukokouksesta tai tapaamisesta toiseen: paikka ja ohjelma. Päätin helpottaa tulevien sukutoimikuntien työtä laatimalla Helkkilän Hellman-sukukokousten ohjelmia - luettelon sukukokouksissa käytetyistä ohjelmanumeroista.

Ohjelmaavalinnat tekee sukutoimikunta viisaasti valiten tai vaikka tikkaa heittämällä jos viisas valinta ei kiinnosta.

Tapaamiset

200 5 3300 15 73 130 1949 2

Yllä: Tärkeitä lukuja

H H ja sukutapaamiset on kypsässä iässä. 1949 kokouksesta on tähän päivään 73 vuotta. Tavoitteena on ollut kokoontua noin 5 vuoden välein. H H vulla on tämä päivä mukaan luettuna ollut 15 sukukokousta ja 2 suku tutummaksi tapahtumaa. Sukukokouksissa on ollut noin 3300 osanottajaa ja Suku tutummaksi noin 130 osanottajaa. Hyvin karkea keskiarvo on 200 osanottajaa per tilaisuus. Ilmeisesti seura ja sisältö ovat vastanneet odotuksia. Joku sanoisi, että ei ihan huono tulos.

Päätössanat: Mutta riskejä on olemassa.

Lainaus IH: "Aika rientää ja sukupolvet vaihtuvat. Etäännyimme yhteisistä esivanhemmistamme ja suku laajenee yhä monihaarisemmaksi. Suvun yhtenäisyys höltyy. Ehkäpä kiinnostusta nykyisen kaltaiseen yhteistoimintaan ja sukukokouksiin ei enää ole – tai ehkä vastaavanlainen toiminta jatkuu eri sukuhaarojen puitteissa" tai ehkä entisten sukuhaarojen puitteissa keksitään uudenlaista toimintaa tai ehkä uusien sukuhaarojen puitteissa halutaan kuulla menneistä sukupolvista. Yhteydenpitoon on tekniikka tuonut laitteet, joista sukuseuramme perustajat tuskin osasivat edes uneksia. Sukukokousten aineistoa läpikäydessäni totesin, että sukumme jäsenten tuotanto varmasti kattaa kaiken sen, mitä sukumme avainhenkilöt seuraa perustaessaan

odottivat seuralta saavansa, ja paljon sen ylikin. Uskon, että sukutoimikunnan suurin haaste sukutapaamisia suunnitellessa ja miettiessä on keksiä uusia suvun jäseniä kiinnostavia ohjelma-aiheita.